



ת"פ 55224/06/13 - מדינת ישראל נגד שמעון בן חמו

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 55224-06-13 מדינת ישראל נ' בן חמו

בפני
בעניין: כבוד השופט שמואל הרבסט
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

שמעון בן חמו

הנאשם

גזר דין

כתב האישום המתוקן

הנאשם הורשע על פי הודאתו בארבע עבירות של גניבה בידי עובד ועבירה נוספת של גניבה לפי סעיפים 391 ו-384 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**").

מכתב האישום המתוקן עולה כי במהלך 6 חודשים עובר לחודש אפריל 2013, עבד הנאשם כמנקה בביתו של המתלונן מר משה צדקיהו ובביתם של בני משפחה נוספים של המתלונן (להלן: "**המתלוננים**").

5 האישומים מתארים כיצד ב-5 הזדמנויות שונות, תוך כדי עבודתו בבתי המתלוננים, גנב הנאשם סכומי כסף הנעים בין 200 ₪ ל- 2,150 ₪ ותכשיטי זהב יקרי ערך.

כתב האישום תוקן במסגרת הסדר טיעון בין הצדדים, ועל פיו הנאשם הודה במיוחס לו, תוך שהוא מסתייג ממוקצת המועדים הנקובים בכתב האישום, וטוען כי ביצע את כל העבירות עובר ליום 6.3.13.

הצדדים לא הסכימו לעניין העונש שייגזר על הנאשם, אך נדמה היה בתחילה כי הוסכם שמאסר מותנה אשר תלוי ועומד נגד הנאשם, לא יהיה בר הפעלה בתיק דנן, וזאת מטעמים משפטיים שונים. כך עלה אף מדברי המאשימה בעת טיעוניה לעונש (2.4.17).

אולם, בעת השלמת הטיעונים לעונש ביום 6.6.13, טענה המאשימה כי מדובר היה בתקלה לפיה המאסר המותנה דנן הינו בר הפעלה מאחר והוא הוטל ביום 6.3.13, ואך ימים ספורים לאחר מכן, ביום 23.3.13, ביצע הנאשם את אחת מן העבירות אשר בהן הודה.



תסקיר שירות המבחן

התסקיר מיום 29.3.17 מלמדנו כי הנאשם מוכר לשירות המבחן משנת 1988 וזאת נוכח עבירות קודמות.

כיום הנאשם בן 50 שנים, גרוש ואב לשני ילדים בוגרים בני 17 ו-19 שנים, מתגורר עם אמו בשכונת קטמון בירושלים, ומתקיים מקצבה ומעבודות מזדמנות בניקיון וגינון.

הנאשם הוא אחד מ-12 ילדים במשפחתו אשר התגוררה בתנאי צפיפות, אך תיאר כי הוריו סיפקו את מכלול צרכיו בילדותו.

כאשר היה בן 16 נשר הנאשם ממסגרת הלימודים ועבד כמכונאי ובמקביל חבר לחברה שולית, ביצע עבירות רכוש מרובות והחל להשתמש בסמים. בהיותו בן 17 שנה, הורשע בביצוע 15 עבירות רכוש והוטל עליו צו מבחן, לצד מאסר על תנאי, וכאשר היה בן 18 הוטל עליו עונש מאסר למשך שנה, בגין שתי עבירות התפרצות. בשל מעצר שהיה נתון בו, לא גויס לצבא, ועל כך הוא מצר עד היום.

בשנת 1988 שוב נשפט הנאשם בגין 24 עבירות רכוש ונגזרו עליו 4 שנות מאסר, אותן חווה כתקופה קשה ומבודדת. על רקע חוויית המאסר הקשה, שינה הנאשם את תפיסתו והתנהגותו, ובמשך תקופה ממושכת, לא נרשמו לחובתו עבירות נוספות, הוא עבד כשנתיים בעבודות מזדמנות, ובמשך 10 שנים עבד בניקיון בעיריית ירושלים.

בשנת 2002 נרצחה אחת מאחיותיו עם בעלה בפיגוע, ובעקבות ויכוחים עם בני מיעוטים עמם עבד בעיריית ירושלים, התפטר ומאז הוא עובד כעצמאי בניקיון בתים, בגינון ושיפוצים.

בשנת 1996 נישא הנאשם, ונולדו לו שני ילדים, אך בהמשך התגרש, וכיום הוא רואה חשיבות רבה בגידול הילדים ובקשר עמם.

הנאשם מסר כי הוא משתמש בסמים קלים באופן מזדמן כפי שהעידה בדיקה לאיתור סם, אך שלל התמכרות.

הרשעתו האחרונה של הנאשם היא מיום 6.3.13, אז הורשע בביצוע שתי עבירות של גניבה בידי עובד ממעבדו בשנת 2010, בגינה נידון לפיצוי, קנס ומאסר על תנאי של 6 חודשים למשך 3 שנים.

ביחס לעבירות דנן, הנאשם **התקשה** לקבל על עצמו אחריות מלאה ותיאר כי הוא מצטער על כך שהוא עומד לדין. הוא הוסיף כי לאחר ביצוע העבירות חש צורך לפצות את המתלונן בתיק ויחד פנו לחנות תכשיטים על מנת לפצותו. הנאשם תיאר את העבירות כחריגות להתנהלותו בשנים האחרונות, ומסר כי ביצע אותן כדחף רגעי ופיתוי, אך כיום לדבריו, הפיק את הלקח והתעייף מניהול אורח חיים שולי.

קצינת המבחן התרשמה כי מצוקה כלכלית קשה שהנאשם גדל בה והתמודדותו במשפחה מרובת ילדים, עומדים בבסיס רצף העבירות שביצע החל מנעוריו.

מחד, התרשמה קצינת המבחן כי קיים **סיכון** להתנהגות פורצת גבולות, אולם לצד זאת ציינה את תפקודו של הנאשם בשנים האחרונות ורצונו לנהל אורח חיים תקין ללא עבירות, כמו גם הרגיעה במעורבותו הפלילית, ואת חששו מתוצאות ההליך הפלילי.



מאחר שהנאשם אינו מעוניין בטיפול, נמנע שירות המבחן מהמלצה ברוח זו.

נוכח התרשמות קצינת המבחן כי ענישה מחמירה הכוללת מאסר בפועל, עלולה לגרום לנסיגה והתדרדרות בתפקודו של הנאשם ולקטוע את שגרת חייו, המליצה קצינת המבחן להימנע מכך, ובמידה שיוחלט על הטלת עונש מאסר בכל זאת, המליצה כי זה ירוצה בדרך של עבודות שירות, נוסף לעונש מרתיע מותנה, אשר יהיה בו כדי לאיין הישנות העבירה בעתיד.

מאחר ובדין שהתקיים ביום 2.4.17 עתר הנאשם לקחת חלק בהליך טיפולי, שלחתי שוב להתייצב בפני קצינת המבחן.

תסקיר משלים אשר הוגש לעיוני ביום 1.10.17 מלמדנו כי הנאשם משתמש בסמים על בסיס מזדמן, אולם הוא שואף לקיום אורח חיים סדיר, ומשכך נתבקש צו מבחן שיהיה בו כדי לקבוע גבולות ברורים עבורו.

טיעונים לעונש

ב"כ המאשימה טענה, כי העונש הראוי בדבר העבירות המיוחסות לנאשם צריך להיות מוחשי ומשמעותי ולעמוד על שנת מאסר בפועל ממש וכן מאסר מותנה, וזאת נוכח עברו הכולל הרשעה בעבירה דומה משנת 2013 אשר במסגרתו הוא נדון לענישה הכוללת מאסר מותנה, קנס ופיצוי, וכן הפעלתו של המאסר המותנה אשר פורט לעיל.

ב"כ הנאשם טען מנגד, כי העבירות המיוחסות לנאשם בכתב האישום דנן הן מוקדמות כרונולוגית לאלו אשר בגינן הוא הורשע ונדון בעבר. מדובר בנאשם, כך לדבריו, שהוא מחוסר הכנסה וכן לא נרשמו לחובות הרשעות נוספות מאז האירועים נשואי כתב האישום, ומשכך יש להטיל עליו עונש אשר יהיה צופה פני עתיד.

דין והכרעה

טרם קביעת מתחם העונש ההולם אציו, כי מאחר שמדובר בחמישה מקרים אשר התרחשו על פני תקופת זמן קצרה יחסית בת חודשים בודדים במהלך שנת 2013, והדמיון בין המעשים והנסיבות רב, הרי שייקבע מתחם עונש **אחד** אשר יהיה בו כדי לשקף את החזרה על העבירות.

בעבירות הרכוש ובכללן עבירות הגניבה, מוגנת זכות הקניין החוקתית המוקנית לכל אדם. בעבירה המיוחדת של גניבה בידי עובד, מוגן ערך נוסף, הוא הגנה על יחסי העבודה בין עובד למעבידו, אשר יסוד מרכזי בהם הוא האמון שרוכש המעביד לעובד. על החשיבות הרבה שרואה המחוקק בהגנה על יחסי אמון מיוחדים אלה, ניתן ללמוד מהעונש המרבי הקבוע לצידה של עבירה זו- 7 שנות מאסר, בעוד שהעונש המרבי הקבוע לצידה של עבירת גניבה סתם, הינו 3 שנות מאסר.

אשר לנסיבות ביצוע העבירות, החלק הכללי של כתב האישום מתאר כי הנאשם הכיר את מר צדקיהו דרך קרוב משפחתו, והוא החליט להעסיקו בניקיון ביתו, ובהמשך הכיר אותו המתלונן לבני משפחה נוספים, והנאשם החל לעבוד גם בביתם. אלה, פתחו בפני הנאשם את ביתם, אפשרו לו גישה חופשית למבצרם, והוא ניצל את הגישה והאמון שניתנו לו ופגע בהם.

הנאשם גנב מהמתלוננים סכומי כסף שונים ותכשיטים רבים, ביניהם שרשראות וצמידים זהב, ותכשיטים נוספים משובצי



יהלומים ואבנים טובות. מעבר לפגיעה הכלכלית, הנאשם פגע בפרטיותם של המתלוננים כאשר גנב חפצים אישיים שנשמרו בדלת אמותיהם, אשר יש להניח שהם גם בעלי ערך סנטימנטלי לבעליהם, ומכאן החומרה היתירה שבעבירות.

החזרה על המעשים ב-5 הזדמנויות שונות, ב-5 בתים שונים, מעידה על שיטתיות פעולתו של הנאשם פעם אחר פעם, הכל מתוך בצע כסף, כשהוא אדיש לנזקים שמעשיו מסבים למתלוננים אשר העסיקו אותו, וגומל להם רעה תחת טובה.

הנאשם פעל בעצמו ונראה כי היה ביכולתו להבין את הפסול במעשיו, ויש להצר על כך שלא נמנע מביצוע העבירות, בהן שלט הוא עצמו באופן בלעדי.

שקלתי את הערכים המוגנים, את הפגיעה המשמעותית בהם בנסיבות המתוארות, וכן נתתי דעתי לענישה הנוהגת בפסיקה, ומצאתי כי **מתחם הענישה נע במקרה זה בין למספר חודשי מאסר בפועל אשר יכול וירוצו בעבודות שירות ועד כ-14 חודשי מאסר לריצוי בפועל.**

העונש המתאים

הנאשם, יליד שנת 1966, בן 50 שנים, גרוש ואב לשני ילדים בוגרים.

לקולא, שקלתי את הודאת הנאשם בעבירות המיוחסות לו, אשר משמעותה נטילת אחריות על העבירות ושיתוף פעולה עם רשויות החוק.

חלוף 4 שנים מעת ביצוע העבירה, גם היא נסיבה שיש לשקול לקולה, וזו מאפשרת את בחינת מהלך חייו של הנאשם מאז ביצוע העבירות. כפי שעולה מתסקיר שירות המבחן, מאז ביצע הנאשם את העבירות, לא שב לבצע עבירות נוספות.

מאידך, לחובת הנאשם עבר פלילי הכולל הרשעה בעבירה זוהי לאלה בהן הורשע בהליך זה, ומכאן שלא מדובר במעידה חד פעמית של הנאשם, אלא באדם שחטא שוב ושוב בעבירות רכוש וגניבה.

בעבירה של גניבה בידי עובד קיימת חשיבות לשיקול ההרתעה בענישה, מאחר שהיא קלה לביצוע תוך ניצול יחסי האמון עליהם מושתתת מערכת היחסים בין עובד למעבידו (ר' רע"פ 407/09 **יאיר נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, מיום 5.3.09). אולם, בנסיבות המיוחדות של הנאשם, בהתחשב בעברו הפלילי בעבירות בתחום הגניבה, אשר הרקע להן הוא נסיבות חייו וילדותו בצל מחסור ומצוקה כלכלית, ובכך שהנאשם נמנע מחזרה על מעשים אלה משך 4 השנים שחלפו מאז ביצוע העבירות, נוטה כף המאזניים לקבלת המלצת שירות המבחן.

על אף נטייתו הטבעית בו מנעוריו לשוב ולחטוא בעבירות הגניבה, לא שב הנאשם לבצע כמותן במשך 4 שנים, ומכאן שהוא נדרש לכוחות נפש ולתעצומות על מנת לסור מדרך רעה זו, ועל אף המכשולים והקשיים בחייו, לא שב לסורו. יש עוד לזכור כי העבירות המתוארות בכתב האישום דנן נעברו קודם לכן.

שליחת הנאשם למאסר עתה, 4 שנים לאחר ביצוע העבירות, לאחר תקופה שבה הנאשם נמנע מאורח חיים עברייני בו היה מורגל במשך שנים, תפגע במאמציו וסיכויי של הנאשם לשיקום חייו, ולפיכך אני קובע כי מאסרו של הנאשם ירוצה בדרך של עבודות שירות.



לזכותו של הנאשם אזקוף את האחריות אשר נטל בעת שהודה בעבירות המיוחסות לו, גם אם מדובר באחריות חלקית, אך לחובתו אזקוף את עברו הפלילי כפי שצוין לעיל, ואת העבודה כי ריצה בעבר עבירות בעלות אופי דומה, ודומה כי הלקח לא נלמד.

עם זאת, עוד אזקוף לזכותו את ארבע השנים האחרונות, בהם לא נרשמה לחובתו כל עבירה, הן בתחום דן ובן בכל תחום אחר, ומשום כך מקומו יהיה בחלקו המרכזי- תחתון של מתחם הענישה ההולם.

עיינתי בהסכמת הצדדים לפיה לא יופעל המאסר המותנה, ואף נתתי דעתי להתפתחות אשר חלה בעמדה זו.

תגובה אשר הועברה לעיוני מטעמו של בא כוח הנאשם מלמדת כי לבד מן הטיעון ה"חוזי", הרי שהמאסר המותנה הינו בר הפעלה, ועל כך לא ניתן להתנות ואת זאת לא ניתן לבטל.

עם זאת, מקובלת עלי טענתו של בא כוח הנאשם המשתייכת למחלקת ה"הגנה מן הצדק" ולא למחלקת ה"חזרה מהודאה", לפיה הפעלתו של מאסר מותנה זה באופן אשר יחמיר את עונשו של הנאשם יש בו כדי לפגוע בהגינות המשפטית, ומשום כך אני קובע כי מאסר זה יופעל בחופף לכל עונש אחר אשר ייגזר על הנאשם.

בכל הכרוך בנאשם דן, ובכל הכרוך בעבירה דן, הרי שהעונש הנדרש הינו מאסר של ממש, אשר בנסיבות מסוימות יכול וירוצה בעבודות שירות.

הנאשם נשלח פעמים מספר לממונה על עבודות השירות, ובסופו של יום טרם ניתנה בידי חוות דעת סופית, אלא שדינו של הנאשם ייגזר, כך או כך, וככל שתגיע לעיוני חוות דעת מטעמו של הממונה, ירוצה העונש בהתאם לחוות דעת זו.

על רכיבים אלו יוסף קנס ופיצוי אשר יש בהם כדי להדגיש את המניע הכלכלי העומד בבסיסה של העבירה המתוארת בכתב האישום המתוקן.

משכך, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים :

1. **שישה (6) חודשי מאסר אשר יכול וירוצו בדרך של עבודות שירות, וזאת על פי חוות דעת של הממונה על עבודות השירות אשר תוגש לעיוני עד ליום 1.10.18. היה ועד ליום 1.11.18 לא תוגש חוות דעת המאפשרת ריצוי מאסר בעבודות שירות, ירוצה העונש בדרך של מאסר ממש אליו יתייצב הנאשם ביום 4.11.18 עד השעה 10:00 בבית המעצר "ניצן" אשר בעיר רמלה. ככל שירוצה המאסר בדרך של עבודות שירות, לא יחל ריצויו לפני יום 1.11.18.**
2. **אני מפעיל בזאת את ששת (6) חודשי המאסר המותנה אשר הוטלו במסגרתו של ת"פ 9383-10-10, וזאת בחופף לכל עונש אחר אשר הוטל במסגרתו של גזר דין זה.**
3. **שישה (6) חודשי מאסר אשר לא ירוצו אלא אם יעבור הנאשם על העבירה בה הורשע, וזאת תוך שלוש שנים מהיום.**



4. קנס בסך 2,000 ₪ או עשרה (10) ימי מאסר תמורתו. הקנס ישלם עד ליום 1.12.18.
 5. פיצוי בסך 3,000 ₪ אשר ישולמו לחמשת המתלוננים בתיק זה ויחולקו בניהם באורח שווה, וזאת עד ליום 1.1.19.
 6. המוצגים בתיק יחולטו או יושמדו בהתאם לשיקול דעת של רשם המוצגים.
- זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 מיום אישורו של העונש המנוי בסעיף 1 לגזר הדין.

ניתן היום, כ"ו תמוז תשע"ח, 09 יולי 2018, בנוכחות הצדדים ובאי כוחם.